

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ

Διεύθυνση: Ερυθρού Σταυρού 28 & Καρυωτάκη, 22131 Τρίπολη

Τηλ.: 2710-230000, fax: 2710-230005

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Απόφαση 3 /27.05.2020 Συνεδρίαση 173^η

Θέμα: Απόφαση σχετικά με την ολοκλήρωση των μαθημάτων και τη διεξαγωγή των εξετάσεων

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Έχοντας υπόψη :

1. Το ΦΕΚ 1935/20.05.2020
2. Το ΦΕΚ 1971/21-05-2020
3. Την εισήγηση της Επιτροπής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του Data Protection Officer του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
4. Την εισήγηση της Συμβουλευτικής Υγιεινής Επιτροπής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου
5. Τη διεξαχθείσα συζήτηση κατά την 168η Συνεδρίαση της Συγκλήτου (03.03.2020)

Αποφασίζει

1. Η απόφαση ως προς την ακριβή χρονική διάρκεια του εαρινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2019- 2020, τη μείωση του αριθμού των εβδομάδων διδασκαλίας για ένα ή περισσότερα μαθήματα ή την παράταση του εαρινού εξαμήνου του ακαδημαϊκού έτους 2019-2020 για κάθε πρόγραμμα σπουδών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1, λαμβάνεται από τον Πρύτανη του οικείου Α.Ε.Ι. κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του Προέδρου του Τμήματος σε περίπτωση προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου ή του Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) σε περίπτωση προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου. Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». Για το λόγο αυτό, τα Τμήματα που επιθυμούν

αντίστοιχη προσαρμογή της χρονικής διάρκειας του εαρινού εξαμήνου να αποστείλουν τις αιτιολογημένες εισηγήσεις τους στην Πρυτανεία.

2. Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η υγεία των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας αποτελεί πρωταρχικό μέλημα, αποφασίζει ώστε η εξεταστική διαδικασία μαθημάτων πρώτου και δευτέρου κύκλου σπουδών του εαρινού εξαμήνου να υλοποιηθεί με **τεχνικές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης** σύμφωνα με το άρθρο 6 του Σχετικού 1. Πιθανή εξαίρεση αποτελούν οι εξετάσεις των **κλινικών μαθημάτων** όπου οι διδάσκοντες θα επιλέξουν μεταξύ όλων των δυνατών τρόπων της ως άνω Παραγράφου.
3. Για τους φοιτητές των προγραμμάτων σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου των Α.Ε.Ι., των οποίων η εκπαιδευτική διαδικασία περιλαμβάνει κλινικές και εργαστηριακές ασκήσεις, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 3 του Σχετικού 2.
4. Υπεύθυνος για την παρακολούθηση και απαρέγκλιτη εφαρμογή των εξ αποστάσεως μεθόδων αξιολόγησης των εξεταζόμενων φοιτητών σύμφωνα με το άρθρο 7 του Σχετικού 1 ορίζεται ο/η Κοσμήτορας κάθε Σχολής¹.
5. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των άρθρων 6 και 7 του Σχετικού 1 και το Σχετικό 3, η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου αποφασίζει τα ακόλουθα:

5.1. Επιλογή τρόπου εξ αποστάσεως εξέτασης

Η εφαρμογή συστημάτων εξ αποστάσεως επιτήρησης με χρήση ειδικών λογισμικών (proctoring exams) στην παρούσα φάση δεν είναι μία υλοποιήσιμη λύση κυρίως λόγω: (α) της πολυπλοκότητας ως προς τη χρήση, (β) των τεχνικών μέσων που απαιτούνται από τους φοιτητές, (γ) των πολιτικών για τη διαχείριση των προσωπικών δεδομένων, και (δ) του υψηλού κόστους (η φθηνότερη λύση είναι περίπου 3 ευρώ ανά φοιτητή και ανά ώρα εξέτασης). Εξαιτίας των λόγων αυτών κανένα ελληνικό Πανεπιστήμιο δεν έχει ανακοινώσει μέχρι στιγμής την εφαρμογή μίας τέτοιας λύσης. Λαμβάνοντας υπόψη τον παράγοντα αυτό, η Σύγκλητος προτείνει διάφορα σενάρια για τη διεξαγωγή των εξ αποστάσεως εξετάσεων σε εφαρμογή των προϋποθέσεων που τίθενται στην παρ. 1 του άρθρου 7 του Σχετικού

5.2. Προκαταρκτικές ενέργειες – Προετοιμασία

---

¹ 1 Σε όλο το κείμενο όπου αναφέρεται το αρσενικό (ο Πρόεδρος, διδάσκων, φοιτητής, κλπ.) θα εννοείται και η αντίστοιχη χρήση του θηλυκού (πχ. η Πρόεδρος, διδάσκουσα, φοιτήτρια, κλπ.), καθώς και το αντίστροφο, εκτός και αν υπάρχει σαφής διαφοροποίηση.

Για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των λύσεων που θα επιλεγούν από τη Σύγκλητο και τα Τμήματα σημειώνονται τα εξής:

- Το πρόγραμμα των εξετάσεων και ειδικότερα ο τρόπος εξ αποστάσεως εξέτασης ανά μάθημα ανακοινώνεται σε εύλογο χρονικό διάστημα, ενώ κρίνεται σκόπιμο να έχει εγκριθεί από τη Συνέλευση του Τμήματος.
- Λόγω της διαφορετικής φύσης των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων αλλά και της αυτονόητης ανάγκης για διαχείριση των εξετάσεων σε επίπεδο Τμημάτων, είναι αναγκαίο να οριστούν από τις Συνελεύσεις υπεύθυνοι ή επιτροπές για τη διευθέτηση τεχνικών και οργανωτικών θεμάτων ανά Τμήμα.
- Για την καλύτερη προετοιμασία των οργανωτικών θεμάτων της εξεταστικής διαδικασίας, όπως προσδιορισμός χρόνου εξέτασης στην περίπτωση προφορικών εξετάσεων ή προετοιμασία εικονικών δωματίων με συγκεκριμένο αριθμό φοιτητών ανά δωμάτιο ώστε να είναι εφικτή η online εποπτεία, θεωρείται σκόπιμη η δήλωση πρόθεσης συμμετοχής στην εξεταστική διαδικασία ανά μάθημα. Η δήλωση αυτή μπορεί να γίνει με κατάλληλη φόρμα στο e-class κάθε μαθήματος, μετά την ανακοίνωση του προγράμματος εξετάσεων.
- Στην αρχή της εξέτασης, οι εξεταζόμενοι δηλώνουν (μέσω κατάλληλης φόρμας στο e-class του μαθήματος): (α) ότι συναινούν στην ακολουθούμενη μορφή εξέτασης και στις προϋποθέσεις συμμετοχής και (β) ότι συμμετέχουν οι ίδιοι στη διαδικασία αυτή, τηρώντας όλους τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.
- Η αξιολόγηση με τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων που θα χρησιμοποιηθούν στις εξ αποστάσεως εξετάσεις, αποτελεί μια νέα εμπειρία για διδάσκοντες και φοιτητές, συνεπώς οι διδάσκοντες θα πρέπει να εξηγήσουν επαρκώς τη διαδικασία στους φοιτητές.
- Τέλος, συνίσταται να γίνει προσομοίωσή της ανά τμήμα και ανά έτος σπουδών.

5.3. Σενάρια εξ αποστάσεως εξετάσεων / αξιολόγησης

Η Σύγκλητος θεωρεί ότι στην περίπτωση των εξ αποστάσεως εξετάσεων και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που απαιτείται γραπτή εξέταση, η αδιαβλητότητα των εξετάσεων δεν μπορεί να διασφαλιστεί απόλυτα (κάτι το οποίο δε συμβαίνει και στην εξέταση με φυσική παρουσία), ωστόσο υπάρχουν δικλίδες που αυξάνουν την αξιοπιστία σε υψηλό επίπεδο. Η ταυτοποίηση του εξεταζόμενου και η εποπτεία της εξέτασης μέσω κάμερας συνιστά μία λύση που μπορεί να αυξήσει την αδιαβλητότητα της εξέτασης. Απαιτεί όμως τεχνικές προϋποθέσεις (σύνδεση στο Διαδίκτυο και υπολογιστική συσκευή ή κινητό τηλέφωνο με κάμερα) από την πλευρά των φοιτητών. Εφόσον επιλεγεί αυτός ο τρόπος εξέτασης, οι φοιτητές πρέπει να ενημερωθούν έγκαιρα για τις τεχνικές απαιτήσεις αυτού του τρόπου εξέτασης (με την ανακοίνωση του προγράμματος των εξετάσεων).

Η Σύγκλητος προτείνει πέντε (5) σενάρια εξ αποστάσεως αξιολόγησης, τα οποία μπορούν να υλοποιηθούν είτε ανεξάρτητα είτε συνδυαστικά, κατά την κρίση του διδάσκοντα:

1) Προφορική εξ αποστάσεως εξέταση με χρήση τηλεδιάσκεψης

2) Αξιολόγηση με γραπτή εξ αποστάσεως εξέταση

3) Γραπτή εξ Αποστάσεως (online) εξέταση με ταυτοποίηση εξεταζόμενων και εποπτεία της διαδικασίας με χρήση κάμερας

4) Αξιολόγηση με τελική απαλλακτική εργασία**5) Portfolio εργασιών φοιτητή**

Τα παραπάνω σενάρια εξ αποστάσεως εξέτασης αποτελούν πρόταση της Συγκλήτου και σε καμία περίπτωση δεν είναι δεσμευτικά για τους διδάσκοντες.

Για τα μικρά ακροατήρια η αξιολόγηση μέσω εργασιών μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την εξ αποστάσεως αξιολόγηση των φοιτητών και μπορεί να συνδυαστεί με προφορική εξ αποστάσεως εξέταση. Αντίθετα, για μαθήματα με μεγάλα ακροατήρια, οι γραπτές εξετάσεις με περιορισμένες δυνατότητες εποπτείας κρίνεται ως η πλέον δόκιμη λύση.

Τα προτεινόμενα σενάρια μπορούν να υλοποιηθούν, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα, μέσω των διαθέσιμων τεχνικών λύσεων και πόρων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αλλά και υπηρεσιών του Διαδικτύου.

Σενάριο 1: Προφορική εξ αποστάσεως εξέταση με χρήση τηλεδιάσκεψης

Το σενάριο αυτό προκρίνεται για μαθήματα με σχετικά μικρά ακροατήρια (< 50 άτομα). Η προφορική εξέταση γίνεται μέσω λογισμικού τηλεδιάσκεψης π.χ. Microsoft Teams, Cisco WebEx, Zoom ή άλλου εργαλείου τηλεδιάσκεψης.

Ο φοιτητής συνδέεται στο σύστημα τηλεδιάσκεψης μισή ώρα πριν την προγραμματισμένη ώρα της εξέτασης ώστε να πραγματοποιηθεί ο έλεγχος ταυτοπροσωπίας. Ο έλεγχος ταυτοπροσωπίας γίνεται ατομικά με την επίδειξη φοιτητικής ή/και αστυνομικής ταυτότητας και την διαρκώς ανοικτή κάμερα 4 του εξεταζόμενου σε όλη τη διάρκεια της προφορικής εξέτασης. Εφόσον επιλεγεί το σύστημα Microsoft Teams, ο εξεταζόμενος συνδέεται στο σύστημα τηλεδιάσκεψης με τον ιδρυματικό του λογαριασμό, για καλύτερο έλεγχο ταυτοπροσωπίας.

Η αδυναμία άμεσης οπτικής και ακουστικής επικοινωνίας με τον διδάσκοντα ισοδυναμεί με μη συμμετοχή στην προφορική εξέταση.

Η Σύγκλητος θεωρεί καλή πρακτική τον συνδυασμό της προφορικής εξέτασης με παράλληλη κατάθεση γραπτής εργασίας από τους φοιτητές.

Κατά την ατομική προφορική εξ αποστάσεως εξέταση είναι καλή πρακτική να συμμετέχει στην εικονική αίθουσα τουλάχιστον ένας ακόμα φοιτητής ή επιτηρητής, ώστε να εξασφαλιστεί πλήρως το αδιάβλητο της αξιολόγησης.

Για την προστασία προβολής του περιβάλλοντα χώρου του ο φοιτητής μπορεί να ενεργοποιήσει τη λειτουργία θολώματος υποβάθρου (blur my background) σε όσα συστήματα το παρέχουν.

Η καταγραφή της εξέτασης πρέπει να αποφευχθεί, καθώς εγείρει περισσότερα ζητήματα προσωπικών δεδομένων παρά έχει να συνεισφέρει στην αδιαβλητότητα των εξετάσεων.

- Μέγεθος ακροατηρίου: Μικρό
- Τεχνικές απαιτήσεις εκ μέρους των φοιτητών: ύπαρξη υπολογιστή συνδεδεμένου στο Διαδίκτυο, χρήση μικροφώνου και κάμερας, δυνατότητες που διαθέτουν όλα τα «έξυπνα» κινητά.
- Βαθμός αδιαβλητότητας: Υψηλός
- Εμπλοκή προσωπικών δεδομένων: Θα απαιτηθεί η συναίνεση του φοιτητή για τη χρήση κάμερας.

Σενάριο 2: Αξιολόγηση με γραπτή εξ αποστάσεως εξέταση

Το σενάριο αυτό μπορεί να υλοποιηθεί μέσω θεμάτων εξέτασης που ανακοινώνονται την ημέρα της εξέτασης και δίνεται περιορισμένο αλλά εύλογο χρονικό διάστημα (όχι περισσότερο από κάποιες ώρες) για την ανάπτυξη και την αποστολή με ανάρτησή του στο e-class (εργαλείο «Εργασίες»).

Προτείνεται η κατάθεση της εργασίας να γίνεται στο e-class, στο οποίο ορίζεται σαφώς η καταληκτική ημερομηνία/ώρα παράδοσης της εργασίας και μπορεί να ελέγχεται για λογοκλοπή μέσω του Turnitin (σύστημα ελέγχου λογοκλοπής συνδεδεμένο είτε με την υπηρεσία e-class είτε αυτόνομο).

Στην περίπτωση χρήσης του Turnitin ο διδάσκων πρέπει να ενημερώσει τους φοιτητές σχετικά με: (α) την πλήρη απαγόρευση αντιγραφής υλικού που αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας άλλων συγγραφέων, (β) την σαφή αναφορά των πηγών που χρησιμοποιήσε, (γ) τις συνέπειες σε περίπτωση λογοκλοπής.

Καλή πρακτική αποτελεί η συγγραφή των ζητούμενων απαντήσεων ιδιοχείρως με τον γραφικό χαρακτήρα του φοιτητή και κατόπιν η ανάρτηση ψηφιοποιημένου αρχείου (scanned) στο εργαλείο «Εργασίες» του e-class. Για την ψηφιοποίηση του εγγράφου από τους φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιηθούν εφαρμογές όπως το CamScanner. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι εφικτός ο έλεγχος λογοκλοπής, αλλά αυξάνεται σημαντικά το επίπεδο ταυτοποίησης των φοιτητών. Δείγμα γραφικού χαρακτήρα του φοιτητή μπορεί να ζητηθεί πριν τις εξετάσεις.

Η αξιολόγηση των γραπτών εργασιών μπορεί να συνδυαστεί με προφορική εξ αποστάσεως παρουσίαση και εξέταση με χρήση τηλεδιάσκεψης για όσους φοιτητές επιτύχουν στη γραπτή διαδικασία (όλους ή τυχαίο δείγμα τους) και ο φοιτητής να κληθεί να απαντήσει επί ερωτημάτων του διδάσκοντα που αφορούν το γραπτό του. Το σενάριο μπορεί να συνδυαστεί με επιτήρηση εξ αποστάσεως μέσω συστήματος τηλεδιάσκεψης.

- Μέγεθος ακροατηρίου: Οποιοδήποτε
- Τεχνικές απαιτήσεις εκ μέρους των φοιτητών: ύπαρξη υπολογιστή συνδεδεμένου στο Διαδίκτυο.

- Βαθμός αδιαβλητότητας: Μέτριος αν δεν ζητηθεί χειρόγραφη απάντηση, Υψηλός αν ζητηθεί χειρόγραφη απάντηση ή/και συνδυαστεί με εποπτεία μέσω κάμερας. Αυξάνεται περαιτέρω με χρήση εξατομικευμένων θεμάτων.
- Εμπλοκή προσωπικών δεδομένων: Περιορισμένη

Σενάριο 3: Γραπτή εξ αποστάσεως (online) εξέταση με ταυτοποίηση εξεταζόμενων και εποπτεία της διαδικασίας μέσω κάμερας

Το σενάριο αυτό προτείνεται για μαθήματα με μεγάλα ακροατήρια. Συνίσταται η γραπτή online εξέταση να γίνει μέσω e-class ώστε να υπάρχει πιστοποίηση εισόδου στο σύστημα με τον μοναδικό κωδικό του φοιτητή.

Προϋπόθεση είναι να διαθέτουν κάμερα οι φοιτητές (σε κινητό ή υπολογιστή). Συνεπώς πρέπει οι φοιτητές να είναι ενημεροί ότι οφείλουν να διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό (δηλ. σύνδεση στο δίκτυο και υπολογιστή ή κινητό με κάμερα).

Η εξέταση που γίνεται μέσω του εργαλείου «Ασκήσεις» του e-class, μπορεί να περιλαμβάνει ποικιλία ερωτήσεων κλειστού τύπου (σωστού - λάθους, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ερωτήσεις συμπλήρωσης, κ.λπ.), ερωτήσεις που απαιτούν εμβάθυνση, κριτική σκέψη και σύνθεση ιδεών, μελέτες περίπτωσης, προβλήματα, κλπ. Χρειάζεται ανάλογη προετοιμασία θεμάτων από τον διδάσκοντα και όχι μεταφορά παραδοσιακού τύπου θεμάτων. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να εκτιμηθεί το επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων επεξεργασίας κειμένου των φοιτητών, καθώς ο χρόνος πληκτρολόγησης, συνήθως, είναι μεγαλύτερος από μια χειρόγραφη απάντηση.

Οι ερωτήσεις ανάπτυξης πρέπει να ελεγχθούν από το σύστημα Turnitin για λογοκλοπή, για το σκοπό αυτό, οι ερωτήσεις αυτού του τύπου είναι προτιμότερο να κατατεθούν μέσω του εργαλείου «Εργασίες» του e-class. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου διορθώνονται αυτόματα από το σύστημα.

Για την καλύτερη διεξαγωγή της διαδικασίας επιτήρησης προτείνεται οι φοιτητές να χωρίζονται σε ομάδες των 30-40 ατόμων (σε επιμέρους εικονικές τάξεις μέσω του Microsoft Teams ή άλλου συστήματος τηλεδιάσκεψης) και έναν τουλάχιστον «επιτηρητή». Η εποπτεία της διαδικασίας (περιορισμένου τύπου «επιτήρηση», δεδομένου ότι τα συστήματα που διαθέτουμε δεν επιτρέπουν ταυτόχρονη εποπτεία του συνόλου των καμερών) και η ταυτοποίηση γίνονται με κάμερα και επίδειξη της ταυτότητας του φοιτητή. Ο φοιτητής συνδέεται στο σύστημα τηλεδιάσκεψης μισή ώρα πριν την προγραμματισμένη ώρα της εξέτασης ώστε να πραγματοποιηθεί ατομικά ο έλεγχος ταυτοπροσωπίας. Ο επιτηρητής μπορεί να ζητήσει σε οποιαδήποτε στιγμή της διαδικασίας να ανοίξει η κάμερα του φοιτητή (εάν δεν είναι ήδη ανοικτή) και να επιδειχθεί η φοιτητική ή/και αστυνομική του ταυτότητα.

Εναλλακτικά, ο επιτηρητής μπορεί να ζητήσει από τον φοιτητή να αποθηκεύσει ένα αντίγραφο (screenshot, με πάτημα του πλήκτρου PrtScn) στο οποίο αποτυπώνεται ταυτόχρονα το εν εξελίξει διαγώνισμα και το παράθυρο του

λογισμικού τηλεδιάσκεψης μέσω του οποίου γίνεται η επιτήρηση. Το στιγμιότυπο αποστέλλεται στον διδάσκοντα ή στους επιτηρητές στο τέλος της εξέτασης.

Για τη διασφάλιση, στο μέτρο του δυνατού, της αξιοπιστίας της εξέτασης οι διδάσκοντες δύναται να προσφεύγουν σε μέτρα όπως:

- τυχαιοποίηση της γραπτής δοκιμασίας για κάθε φοιτητή μέσω τράπεζας θεμάτων,
- τυχαιοποίηση της σειράς εμφάνισης των ερωτήσεων,
- σειριακή εμφάνιση των ερωτήσεων χωρίς δυνατότητα από μέρος του φοιτητή πλοήγησης ή εκ των υστέρων απάντησης σε μία ερώτηση,
- εξατομίκευση ερωτήσεων μέσω παραμετροποίησης των αποτελεσμάτων (π.χ., χρησιμοποιώντας μέρος του αριθμού μητρώου του φοιτητή),
- χρονικός περιορισμός της εξέτασης σε σχέση με τον συνήθη χρόνο δια ζώσης εξέτασης,
- τεχνικές λύσεις που αποτρέπουν την αναζήτηση της απάντησης, όπως υποβολή της ερώτησης σε μορφή εικόνας ή τμηματική παρουσίαση της ερώτησης.

Είναι σκόπιμο τα ερωτήματα να καλύπτουν το σύνολο της εξεταζόμενης ύλης και οι ερωτήσεις θα πρέπει να είναι σύνθετες.

Εάν είναι εφικτό, προτείνεται η εξέταση να γίνει με ανοικτά βιβλία (και προφανώς συνθετότερα θέματα), ώστε η προσφυγή σε «φροντιστήρια» και η επιτήρηση μέσω κάμερας να μην παίζουν σημαντικό ρόλο.

Για την προστασία προβολής του περιβάλλοντα χώρου του ο φοιτητής μπορεί να ενεργοποιήσει τη λειτουργία θολώματος υποβάθρου (blur my background) σε όσα συστήματα το παρέχουν.

- Μέγεθος ακροατηρίου: Οποιοδήποτε
- Τεχνικές απαιτήσεις εκ μέρους των φοιτητών: ύπαρξη υπολογιστή συνδεδεμένου στο Διαδίκτυο, χρήση μικροφώνου και κάμερας, δυνατότητες που διαθέτουν όλα τα «έξυπνα» κινητά.
- Βαθμός αδιαβλητότητας: Μέτριος χωρίς χρήση εποπτείας. Υψηλός με χρήση εποπτείας. Αυξάνεται περαιτέρω με χρήση εξατομικευμένων θεμάτων.
- Εμπλοκή προσωπικών δεδομένων: Θα απαιτηθεί η συναίνεση του φοιτητή για τη χρήση κάμερας.

Σενάριο 4: Αξιολόγηση με τελική απαλλακτική εργασία

Το σενάριο αυτό αποτελεί παραλλαγή του προηγούμενου και πραγματοποιείται μέσω μίας ή περισσότερων εργασιών που έχουν δοθεί κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και οι οποίες περιλαμβάνουν ασκήσεις, ανάπτυξη δεξιοτήτων, κλπ. Το σενάριο αυτό απαιτεί τον έλεγχο λογοκλοπής.

Η αξιολόγηση των εργασιών μπορεί να συνδυαστεί με προφορική εξ αποστάσεως παρουσίαση και εξέταση με χρήση τηλεδιάσκεψης για όσους φοιτητές επιτύχουν στη γραπτή διαδικασία (όλους ή τυχαίο δείγμα τους) και ο φοιτητής να κληθεί να απαντήσει επί ερωτημάτων που αφορούν την εργασία του.

- Μέγεθος ακροατηρίου: Μικρό – μεσαίο
- Τεχνικές απαιτήσεις εκ μέρους των φοιτητών: ύπαρξη υπολογιστή συνδεδεμένου στο Διαδίκτυο.
- Βαθμός αδιαβλητότητας: Μέτριος. Αυξάνεται περαιτέρω με προφορική εξέταση.
- Εμπλοκή προσωπικών δεδομένων: Περιορισμένη

Σενάριο 5: Portfolio εργασιών φοιτητή

Στις περιπτώσεις μαθημάτων που περιλαμβάνουν, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, τη συστηματική υλοποίηση ατομικών ή/και ομαδικών εργασιών μπορεί να υιοθετηθούν επίσης και διαδικασίες 7 αξιολόγησης του φακέλου (portfolio) κάθε φοιτητή. Η επιλογή αυτή προτείνεται σε εργαστηριακά ή άλλου τύπου μαθήματα που περιλαμβάνουν ή προϋποθέτουν την υλοποίηση ασκήσεων και εργασιών από τους φοιτητές, σε εβδομαδιαία ή θεματική βάση. Η τήρηση του ηλεκτρονικού φακέλου σε πλατφόρμες, όπως το Open eClass, βοηθάει στη διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση της μαθησιακής πορείας και των αποτελεσμάτων που πέτυχαν οι φοιτητές μας.

5.4. Οργάνωση τρόπου εξέτασης

Οι διδάσκοντες δύνανται να οργανώσουν τον τρόπο εξέτασης (π.χ., γραπτή εξέταση, προφορική εξέταση, εργασία, ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών, ανοιχτού τύπου, συνδυασμό των προηγούμενων, κ.α.), ακόμη και κατά παρέκκλιση των προβλεπόμενων στον οδηγό σπουδών προκειμένου να διασφαλιστεί η δημόσια υγεία αλλά και το αδιάβλητο της διαδικασίας. Ο κάθε διδάσκων στο πλαίσιο της λειτουργικής του αυτονομίας μπορεί να εφαρμόσει οποιαδήποτε προτεινόμενη μέθοδο εξ αποστάσεως εξέτασης ή συνδυασμό αυτών, λαμβάνοντας υπόψη το πλήθος των εγγεγραμμένων φοιτητών, τη φύση του μαθήματος και το έτος σπουδών.

5.5. Έλεγχος Ταυτοπροσωπίας

Η ταυτοπροσωπία μπορεί να διαπιστωθεί χρησιμοποιώντας την κάμερα και κάποιο φυσικό μέσο απόδειξης (π.χ., ταυτότητα, πάσο, δίπλωμα οδήγησης). Εναλλακτικά και προκειμένου να μην δημοσιοποιούνται τα προσωπικά δεδομένα του φοιτητή σε όλη την εικονική τάξη μπορεί να ζητηθεί από τον φοιτητή να εισέλθει στον ιδρυματικό λογαριασμό ή σε κάποιον λογαριασμό δημόσιου φορέα (π.χ., TAXISNET) χωρίς τη χρήση αποθηκευμένων κωδικών. Σημειώνεται ότι ο δεύτερος τρόπος χρησιμοποιείται πλέον για τη βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής (από το gov.gr) και αποτελεί ισχυρό αποδεικτικό ταυτοπροσωπίας.

5.6. Διαχείριση Τεχνικών Δυσκολιών

Με ευθύνη των φοιτητών θα πρέπει να υπάρχει εναλλακτικός τρόπος πρόσβασης στην ηλεκτρονική εξ αποστάσεως εξέταση σε περίπτωση αστοχίας του υπάρχοντος εξοπλισμού ή αδυναμίας σύνδεσης στο δίκτυο. Ο διδάσκων δεν υποχρεούται σε επανάληψη όλου ή μέρους της εξέτασης σε περίπτωση αδυναμίας σύνδεσης ή τεχνικών προβλημάτων σε μεμονωμένες περιπτώσεις φοιτητών.

Σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος από την πλευρά των υποδομών που χρησιμοποιεί ο εξεταστής (π.χ. γενικευμένο πρόβλημα με το σύστημα τηλεδιάσκεψης ή με το e-class) πρέπει να προβλεφθεί επανάληψη του εξεταζόμενου μαθήματος.

Καταγράφονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

Πιθανό πρόβλημα	Προτεινόμενη αντιμετώπιση
Διακοπή ρεύματος/δικτύου στο Πανεπιστήμιο	Επαναπρογραμματισμός εξέτασης
Υπερφόρτωση υπηρεσίας είτε εσωτερικής (πχ. e-class server) είτε εξωτερικής (Teams, WebEx)	Επαναπρογραμματισμός εξέτασης και κατανομή φόρτου με επιμερισμό ομάδων.
Βλάβη υπηρεσίας (πχ. e-class)	Επαναπρογραμματισμός μετά την αποκατάσταση ή προσφυγή σε άλλη μέθοδο
Διακοπή ρεύματος/δικτύου του διδάσκοντα	Επαναπρογραμματισμός εξέτασης

5.7. Αδυναμία εξ αποστάσεως αξιολόγησης

Οι φοιτητές που δεν έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν με μέσα εξ αποστάσεως αξιολόγησης, θα έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν αδυναμία συμμετοχής στις εξ αποστάσεως μεθόδους. Η προθεσμία δήλωσης θα πρέπει να λήγει νωρίτερα από την ημερομηνία έναρξης της εξεταστικής περιόδου και θα υποβάλλεται αιτιολογημένο αίτημα με κατάλληλα αποδεικτικά έγγραφα στη Συνέλευση. Για αυτήν την κατηγορία φοιτητών, και μόνο για όσα αιτήματα εγκριθούν, θα δοθεί η δυνατότητα της εξέτασης με εναλλακτική μέθοδο με διαδικασία που θα ρυθμίζεται από τη Συνέλευση.

5.8. Πλαίσιο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

Σχετικά με την πολιτική που θα ακολουθηθεί για τη συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016), βάσει των νέων δεδομένων και του Σχετικού 1 σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Με βάση τα όσα έχουν μέχρι σήμερα γίνει γνωστά, υφίστανται κάποια κανονιστικά προβλήματα τα οποία είναι και τεχνικής φύσεως όσον αφορά τις τηλεματικές υπηρεσίες του Ιδρύματος, όπως αυτό έχει προκύψει μετά και την συνένωσή του, με εκπαιδευτικές μονάδες προερχόμενες από τα πρώην ΤΕΙ Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδας.

- 1) Δεν υφίσταται στο Ίδρυμα μια νέα εγκαθιδρυμένη πολιτική ασφαλείας, ώστε μέσω αυτής, μεταξύ άλλων, να ρυθμίζονται ενδεικτικά:
  - Η ασφάλεια του συνόλου των περιεχομένων πληροφοριών στο Ίδρυμα.
  - Το ζήτημα των πνευματικών δικαιωμάτων, τόσο των αποθηκευμένων πληροφοριών όσο και του εν εξελίξει παραγόμενου πνευματικού έργου.
  - Η ιδιοκτησία των ηλεκτρονικών αρχείων και τα ιεραρχημένα δικαιώματα υποχρεώσεις των χρηστών. Π.χ. σε ποιόν ανήκουν τα αρχεία και κατά πόσο η τροποποίηση ή η μη παροχή τους από τους χρήστες επάγει κυρώσεις.
  - Η συμμόρφωση με τα προσωπικά δεδομένα και τα μέτρα και οι διαδικασίες που θα τηρούνται προς αυτήν την κατεύθυνση.
  - Η ελεγχόμενη ηλεκτρονική πρόσβαση του συνόλου του προσωπικού του ιδρύματος αλλά και των νόμιμων συμβαλλομένων με αυτό, καθώς και τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης που προκύπτουν από την πρόσβαση αυτή.
  - Ο καταμερισμός ενεργειών σε περίπτωση παραβίασης της ασφάλειας, αλλά και ο καταλογισμός ευθυνών, π.χ. που σταματάει η ευθύνη του ιδρύματος ή των φορέων αυτού και που αρχίζει η ευθύνη του προσωπικού χρήστη.

Εντούτοις, καίτοι δεν έχουν ακόμη διασαφηνιστεί οι κανονιστικές λεπτομέρειες που ρυθμίζουν τέτοια ζητήματα, τα τεχνικά μέτρα, έχουν ληφθεί και γίνεται συνέχεια προσπάθεια για την ανανέωση, αναβάθμιση και επέκτασή τους.

- 2) Επίσης υφίστανται κανονισμοί λειτουργίας και συμμόρφωσης των επιμέρους τηλεματικών και ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται από το Ίδρυμα.

- 3) Υφίστανται επιμέρους κανονισμοί λειτουργίας του Ιδρύματος ως προς την επεξεργασία, διαχείριση και αποθήκευση των πληροφοριών τόσο του παραγόμενου ακαδημαϊκού έργου, όσο και των προσωπικών δεδομένων των μελών του.

- 4) Το Ίδρυμα ως οντότητα πριν την συνένωση, έχει δεσμευτεί ως προς την συμμόρφωση με τον νέο κανονισμό GDPR για τα προσωπικά δεδομένα, δηλώνοντας ρητά ότι «δεσμεύεται να προστατεύει και να σέβεται την ιδιωτικότητα των χρηστών των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του, και συμμορφώνεται με το Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016). Δεν αποκαλύπτει προσωπικά δεδομένα σε τρίτους και εφαρμόζει εύλογες πολιτικές και τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών».

5) Σαφώς η νέα κατάσταση επιβάλλει την προσοχή, ως προς τις διαδικασίες που θα ακολουθηθούν, αφού πλέον οι χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες για την εξ αποστάσεως εξέταση επιβάλλουν κάποιες επιπλέον δικλείδες ασφαλείας τις οποίες το ίδρυμα πρέπει να εξασφαλίσει ώστε να περιοριστεί ο κίνδυνος και οι ευθύνες του, όπως αυτές προκύπτουν από τον κανονισμό GDPR.

Β. Βάσει των παραπάνω προτείνονται / δηλώνονται:

1) Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεσμεύεται ότι θα τηρηθούν από μέρους του, όλες εκείνες οι απαραίτητες διαδικασίες προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση του GDPR, όσον αφορά τις επιπλέον διαδικασίες που θα εισαχθούν μέσω της εξ αποστάσεως εξέτασης. Όλα τα προσωπικά δεδομένα, τα οποία θα προκύψουν από συλλογή ή επεξεργασία, δεν θα χρησιμοποιηθούν από το Ίδρυμα για κανέναν άλλον σκοπό, πέρα από αυτόν της ακαδημαϊκής διαδικασίας της αξιολόγησης της προόδου των φοιτητών ή για εσωτερικούς στατιστικούς ελέγχους.

2) Η λήψη της συναίνεσης από τον προσερχόμενο σε εξ αποστάσεως εξέταση φοιτητή, όσον αφορά το σύνολο των διαδικασιών του ιδρύματος. Η συναίνεση αυτή θα δοθεί άπαξ για τη συγκεκριμένη εξεταστική περίοδο, θα έχει ισχύ μόνο για αυτήν.

3) Στο ίδιο έντυπο άπαξ, ο φοιτητής θα δηλώνει τη συμμόρφωσή του στους κανονισμούς της διαδικασίας. Παράλληλα θα ενημερώνεται για τις διοικητικές ή νομικές κυρώσεις που τυχόν επάγονται από τη μη συμμόρφωσή του στην διαδικασία. Π.χ. παράνομη βιντεοσκόπηση της εξέτασης, η οποία παρέχεται ως δυνατότητα από τις ανοιχτές πλατφόρμες επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις αλλά και νομικές καθώς αντιτίθεται στην κείμενη νομοθεσία. Επίσης, επάγονται διοικητικές και νομικές κυρώσεις για διακίνηση τέτοιου παράνομου υλικού από οποιονδήποτε, ανεξαρτήτως αν πραγματοποίησε ο ίδιος την καταγραφή.

4) Καθώς λόγω των ειδικών περιστάσεων που αφορούν τις πρακτικές του πληθυσμού για προστασία από τον κορονοϊό, ενδέχεται να έχουν προσωρινά τροποποιηθεί προσωπικά δεδομένα του φοιτητή (προσωρινή αλλαγή μόνιμης κατοικίας, στοιχεία τηλεφωνικής επικοινωνίας κλπ.), προτείνεται στην ίδια φόρμα αυτή της δήλωσης συμμόρφωσης συναίνεσης να υπάρχει συμπλήρωση των επικαιροποιημένων στοιχείων επικοινωνίας του φοιτητή, κάτι που είναι υποχρέωση του ιδρύματος για κάθε λήψη νέας συναίνεσης σε συλλογή, επεξεργασία και αποθήκευση προσωπικών δεδομένων όπως είναι ο GDPR.

5) Η φόρμα συναίνεσης, συμμόρφωσης και ενημέρωσης θα δύναται να κατέβει ηλεκτρονικά από την σχετική ιστοσελίδα του Ιδρύματος και η οποία θα πρέπει να υποβάλλεται υπογεγραμμένη από τον φοιτητή, ψηφιοποιημένη σε σαρωτή και με το γνήσιο της υπογραφής όπως αυτό παρέχεται από την ιστοσελίδα gov.gr μέσω του taxisnet.

6) Σε κάθε περίπτωση θα παρέχεται ηλεκτρονικά η δυνατότητα στο φοιτητή, να υποβάλλει νέα δήλωση, η οποία θα αφορά τροποποίηση κάποιου από τα προσωπικά δεδομένα του που άλλαξε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ή και άρση της συγκατάθεσής του από τη 10 διαδικασία, καθ' όλη την υπόλοιπη διάρκεια αυτής, με συνέπειες που θα καθορίζονται από το ίδρυμα. Η νέα αυτή δήλωση θα δίνεται οποτεδήποτε μέσα στην διαδικασία από τον φοιτητή με όμοια με τη Β.5 μέθοδο και θα έχει ως ημερομηνία την ημερομηνία του συστήματος πιστοποίησης του γνησίου της υπογραφής της gov.gr.

Γ. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζονται:

1) Η απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών στα δεδομένα και στην διαδικασία που έχουν έννομο συμφέρον. [άρθρο 15 του κανονισμού GDPR]

2) Η διασφάλιση στον πολίτη ότι τα προσωπικά δεδομένα που θα συλλεχθούν για αυτή τη διαδικασία θα διαφυλαχθούν από οποιαδήποτε άλλη συλλογή ή επεξεργασία για σκοπό άλλον από αυτόν που συλλέγονται. [άρθρο 5 §1.β «Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: Συλλογή για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς»]

3) Η υποχρέωση των υπευθύνων συλλογής σε επικαιροποιημένα στοιχεία όσον αφορά τα προσωπικά δεδομένα. [κεφάλαιο II, άρθρο 5, §1.δ]

4) Η διάρκεια ισχύος της αποθήκευσης και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων που θα συλλεγούν. [άρθρο 4 §3 «περιορισμός της επεξεργασίας»]

5) Η δυνατότητα άρσης της συναίνεσης των πολιτών καθώς αλλάζουν γνώμη με δικαίωμά τους στη λήθη αλλά και ενημέρωσή τους για τις συνέπειες που θα έχει μια τέτοια απόφαση, όσον αφορά πάντα τον σκοπό της έκτακτης αυτής ακαδημαϊκής διαδικασίας. [Δικαίωμα Διόρθωσης (άρθρο 16), Δικαίωμα Διαγραφής – Δικαίωμα στην Λήθη (άρθρο 17 – Right to be forgotten), Δικαίωμα Εναντίωσης (άρθρο 21) , άρθρο 7 Προϋποθέσεις για συγκατάθεση §3: «Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του ανά πάσα στιγμή»].

5.9. Λοιπά Οργανωτικά Ζητήματα

Τα κινητά τηλέφωνα των φοιτητών πρέπει να είναι κλειστά σε όλη τη διάρκεια της εξέτασης. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στο τέλος της εξέτασης, κατόπιν σχετικής ενημέρωσης από τον επιτηρητή, αποκλειστικά και μόνο για τη δημιουργία του αρχείου pdf σε περίπτωση που ζητηθεί η ψηφιοποίηση του γραπτού.

Ο διδάσκων ή ο εξ αποστάσεως επιτηρητής μπορεί χωρίς άλλη προειδοποίηση να αποβάλλει από την εξέταση φοιτητές που αντιγράφουν ή επικοινωνούν (κατά τη διάρκεια των εξετάσεων) ή η συμπεριφορά τους αντιβαίνει στην ορθή διεξαγωγή των εξετάσεων. Σε αυτές τις περιπτώσεις το γραπτό τους μηδενίζεται

Τυχόν βιντεοσκόπηση της διαδικασίας εξέτασης από την πλευρά του φοιτητή αποτελεί παράνομη πράξη.

Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου θα αναρτήσει το παρόν κείμενο στην ιστοσελίδα του και δεσμεύεται ότι θα υποστηρίξει τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας με το καλύτερο δυνατό τρόπο στη συγκεκριμένη διαδικασία.

Ο Πρύτανης

Καθηγητής Αθανάσιος Κατσής